

Irti eurosta vai syvemmälle liittovaltioon?

Vapaus Valita Toisin-seminaari

18.11.2015

Heikki Taimio

Erikoistutkija

Euro: hyvä vai huono?

- ristiriita kansalaisten ja asiantuntijoiden käsitysten välillä

- **Eurobarometri 6.11.2015:** euron suosio on nyt ennätyskorkealla
 - 71 % euroalueen kansalaisista katsoo, että euro on hyväksi koko EU:lle
 - 61 % euroalueen kansalaisista pitää euroa hyvänä asiana omalle maalleen
 - 64 % suomalaisista pitää euroa myönteisenä asiana Suomelle
- **Mutta** monet asiantuntijat: euro on ollut paha virhe
 - Milton Friedman (2001): ”Euron käyttöönotto on vakava virhe, joka saattaa aiheuttaa taloudellista epävakautta 12 maan euroalueella.”
 - Joseph Stiglitz (2014): ”Euro vei jäsenmailta pois mukautumismekanismeina korot ja valuuttakurssin eikä tuonut mitään niiden tilalle. Euroopan menetetty vuosikymmen on nyt optimistisin arvio. Se vahinko, jota tämä tekee Euroopalle pitkällä aikavälillä, on valtava.”
 - Sixten Korkman (2015): ”Rahaliitto oli uljas hyppy tuntemattomaan, joka on toistaiseksi epäonnistunut surkeasti. Nykytilanteessa rahaliittoa ei pidä koossa sitä koskeva innostus vaan pelko siitä hallitsemattomasta taloudellisesta ja poliittisesta katastrofista, johon hankkeen peruuttaminen herkästi johtaisi.”

Ratkaisuja euron ristiriitoihin

- Oikea tieto
 - Epäily: monet kansalaiset saattavat nähdä euron hyödyn vain valuuttavaihdon poistumisena ja hintavertailujen helpottumisena
 - Tarvitaan tutkimustietoa euron hyödyistä ja haitoista → prof. Haaparannan alustus tänään
- Rahaliiton kehittäminen
 - Viiden presidentin raportti: rahaliiton viimeisteleminen liittovaltioksi
 - Stiglitz ja monet muutkin jenkkiekonomistit: pankki- ja fiskaaliunioni
 - Korkman: liittovaltio on haihattelua, pankkiunioni riittää
 - Todennäköisin skenaario: rahaliiton ”rämpiminen” jatkuu
- Irti eurosta
 - Friedman: euro ei rohkaise poliittiseen yhdentymiseen, vaan päinvastoin luo eroja alueen maiden välille
 - Rahaliiton hajoaminen olisi valtava arvovaltatappio poliitikoille
 - Irtaantumisen epäillään aiheuttavan liian suuria kustannuksia
 - Rahaliitto hajoaa sekasortoisesti?

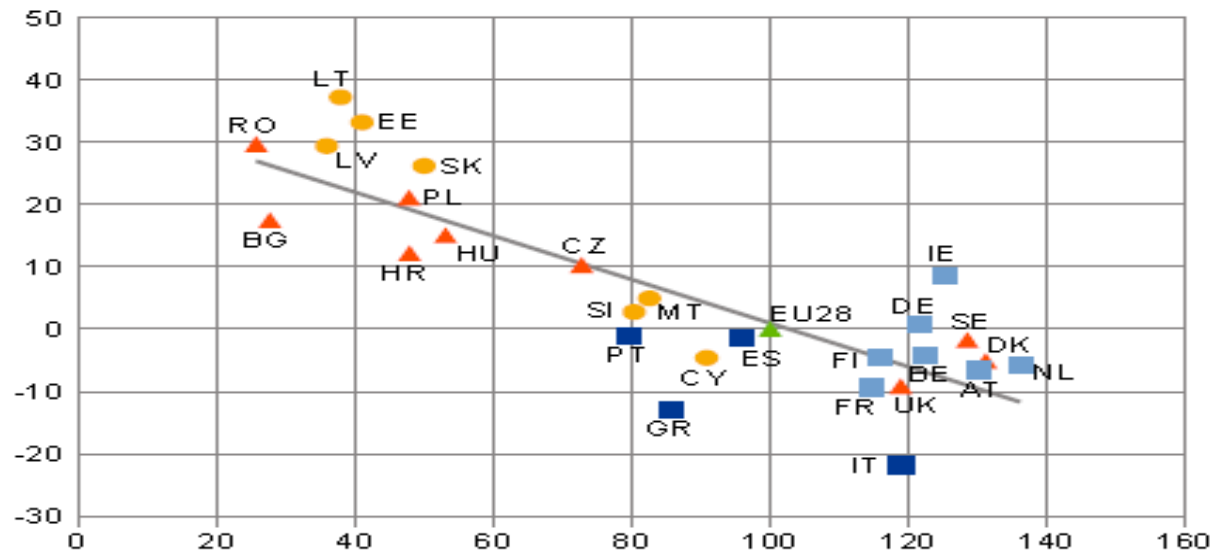
European Central Bank: "Real convergence in the euro area: evidence, theory and policy implications", July 2015

GDP growth per capita relative to the EU28

(GDP per capita in PPS; EU28=100)

x-axis: 1999
y-axis: difference in relative position 1999-2014

- Euro 12
- other euro area country
- ▲ non-euro area country

Sources: European Commission and ECB staff calculations.

Notes: Luxembourg is excluded because GDP per capita computations are distorted by the high number of cross-border workers. The dark blue squares represent those of the catching up economies in the Euro 12 that showed no convergence over this period (Greece, Spain and Portugal), and Italy, the Euro 12 country with the largest divergence.